ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΤΗΣ ΓΕΝΙΚΗΣ ΕΙΣΑΓΓΕΛΕΑ JULIANE KOKOTT της 6ης Οκτωβρίου 2005 [1]

I — Εισαγωγή

1. Το Gerechtshof Amsterdam (στο εξής: το αιτούν δικαστήριο) ερωτά το Δικαστήριο ως προς το κύρος της συμπληρωματικής σημειώσεως 1 του κεφαλαίου 10 της Συνδυασμένης Ονοματολογίας και ως προς την ερμηνεία τής κατά το άρθρο 220, παράγραφος 2, στοιχείο β', τέταρτο εδάφιο, του Κοινοτικού Τελωνειακού Κώδικα έννοιας της καλής πίστεως.

2. Τα ερωτήματα αυτά ανέκυψαν ενώπιον του αιτούντος δικαστηρίου σε μια διαφορά μεταξύ της B.V. Algemene Scheeps Agentuur Dordrecht (στο εξής: ASAD) και του Inspecteur van de Belastingdienst [Επιθεωρητή της φορολογικής υπηρεσίας] (στο εξής: επιθεωρητής). Η ASAD εισήγαγε ρύζι στην Κοινότητα το οποίο διασαφήθηκε ως «μισολευκασμένο» και επομένως ετύγχανε δασμολογικής ατέλειας. Ο επιθεωρητής, εντούτοις, κατέταξε τελικώς το ρύζι ως «αποφλοιωμένο» ρύζι και εξέδωσε ένταλμα πληρωμής το οποίο προσβάλλει η ASAD στην κύρια δίκη.

3. Το αιτούν δικαστήριο θεωρεί ότι τίθεται εν αμφιβόλω το κύρος της συμπληρωματικής σημειώσεως 1 του κεφαλαίου 10 του Κοινού Δασμολογίου, διότι αυτή θέτει έναντι των κατευθυντήριων κανόνων του Εναρμονισμένου Συστήματος ενδεχομένως πρόσθετες, αντιφατικές προϋποθέσεις για την κατάταξη του ρυζιού ως αποφλοιωμένου ή ως μισολευκασμένου. Αν, παρά ταύτα, η συμπληρωματική σημείωση είναι έγκυρη, το αιτούν δικαστήριο βρίσκεται προ του ερωτήματος αν ο υπόχρεος τελωνειακής οφειλής μπορεί λόγω της δικαιολογημένης αυτής αμφιβολίας ως προς το κύρος να θεωρηθεί ως καλόπιστος κατά την έννοια του άρθρου 220, παράγραφος 2, στοιχείο β', τέταρτο εδάφιο, του Κοινοτικού Τελωνειακού Κώδικα, διότι ως εκ τούτου εξαλείφεται η υποχρέωση πληρωμής εκ των υστέρων γεννηθείσας τελωνειακής οφειλής.

II — Νομικό πλαίσιο

4. Το νομικό πλαίσιο αποτελείται από το Εναρμονισμένο Σύστημα, το Κοινό Δασμολόγιο και τον Κοινοτικό Τελωνειακό Κώδικα.

1 — Γλώσσα του πρωτοτύπου: η γερμανική.

Α — *Διεθνές δίκαιο: το Εναρμονισμένο Σύστημα*

5. Το Εναρμονισμένο Σύστημα (στο εξής: ΕΣ) θεσπίσθηκε ως Διεθνής Σύμβαση στο πλαίσιο του Παγκόσμιου Οργανισμού Τελωνείων. Πρόκειται για μια ονοματολογία με ποικίλες λειτουργίες που μπορεί να περιλάβει όλα τα εμφανιζόμενα στο διεθνές εμπόριο προϊόντα. Η Κοινότητα είναι συμβαλλόμενο μέρος στη Σύμβαση [2].

6. Το άρθρο 3, παράγραφος 1, του ΕΣ έχει, αποσπασματικώς εκτιθέμενο, ως εξής:

«3. Υποχρεώσεις των συμβαλλομένων μερών

1. Με την επιφύλαξη των εξαιρέσεων που αναφέρονται στο άρθρο 4:

α) Κάθε συμβαλλόμενο μέρος αναλαμβάνει την υποχρέωση [...] να προσαρμόσει την ονοματολογία του δασμολογίου του [...] με το εναρμονισμένο σύστημα [...] Κατά συνέπεια είναι υποχρεωμένο, κατά την κατάρτιση της ονοματολογίας του δασμολογίου [...]:

1) να χρησιμοποιεί όλες τις κλάσεις και διακρίσεις του εναρμονισμένου συστήματος χωρίς προσθέσεις ή τροποποιήσεις, καθώς και τους σχετικούς αριθμητικούς κώδικες,

2) να εφαρμόζει τους γενικούς κανόνες για την ερμηνεία του εναρμονισμένου συστήματος, καθώς και όλες τις σημειώσεις των τμημάτων, των κεφαλαίων και των διακρίσεων, και να μην τροποποιεί το πεδίο εφαρμογής των τμημάτων, των κεφαλαίων, των κλάσεων και των διακρίσεων του εναρμονισμένου συστήματος,

3) να ακολουθεί την αρίθμηση του εναρμονισμένου συστήματος.»

7. Στο μέρος ΙΙ, τμήμα ΙΙ, κεφάλαιο 10, το ΕΣ προβλέπει στη δεσμευτική αγγλική απόδοση της κλάσεως 1006 τις ακόλουθες δασμολογικές διακρίσεις:

«10.06 - RICE.

2 — Βλ. τη Διεθνή Σύμβαση για το εναρμονισμένο σύστημα ονοματολογίας και κωδικοποίησης των εμπορευμάτων, ΕΕ 1987, L 198, σ. 3.

1006.10 - Rice in the husk (paddy or rough)

1006.20 - Husked (brown) rice

1006.30 - Semi-milled or wholly milled rice, whether or not polished or glazed

1006.40 - Broken Rice».

8. Η ομοίως δεσμευτική γαλλική απόδοση έχει ως εξής:

«10.06 - RIZ.

1006.10 - Riz en paille (riz paddy)

1006.20 - Riz décortiqué (riz cargo ou riz brun)

1006.30 - Riz semi-blanchi ou blanchi, même poli ou glacé [...]

1006.40 - Riz en brisures».

9. Ο Παγκόσμιος Οργανισμός Τελωνείων (στο εξής: ΠΟΤ) εκδίδει επεξηγηματικές σημειώσεις για το ΕΣ. Οι σημειώσεις αυτές στο αγγλικό κείμενο δίνουν για την κλάση 1006, μεταξύ άλλων, τους ακόλουθους ορισμούς:

«(1) Rice in the husk (paddy or rough rice), that is to say, rice grain still tightly enveloped by the husk.

(2) Husked (brown) rice (cargo rice) which, although the husk has been removed [...] is still enclosed in the pericarp [...]

(3) Semi-milled rice, that is to say, whole rice grains from which the pericarp has been partly removed.

(4) Wholly milled rice (bleached rice), whole rice grains from which the pericarp has been removed [...]

(5) Broken rice, i.e., rice broken during processing.»

10. Οι σημειώσεις αυτές στο γαλλικό κείμενο έχουν ως εξής:

«1) Le riz en paille (riz paddy ou riz vêtu), c'est-à-dire le riz dont les grains sont encore revêtus de leur balle florale qui les enveloppe très étroitement.

2) Le riz décortiqué (riz cargo ou riz brun) qui, dépouillé des balles florales [...] conserve encore sa pellicule propre péricarpe. [...]

3) Le riz semi-blanchi, à savoir, le riz en grains entiers dont le péricarpe a été partiellement enlevé.

4) Le riz blanchi, riz en grains entiers dont on a enlevé le péricarpe [...]

5) Les brisures de riz, consistant en grains brisés au cours des opérations antérieures.»

Β — *Κοινοτικό δίκαιο*

1) Το Κοινό Δασμολόγιο

11. Το Κοινό Δασμολόγιο (στο εξής: ΚΔ) στηρίζεται στο ΕΣ. Στη «Συνδυασμένη Ονοματολογία» του (στο εξής: ΣΟ) θα πρέπει επίσης να καθίσταται δυνατό να περιλαμβάνονται όλα τα εμφανιζόμενα στο διεθνές εμπόριο προϊόντα. Το Κοινό Δασμολόγιο υιοθέτησε στη ΣΟ τη δομή του ΕΣ, έχει όμως μια ευρύτερη διάρθρωση που εξυπηρετεί δασμολογικούς και στατιστικούς σκοπούς της Κοινότητας. Στο ΕΣ στηρίζονται, μεταξύ άλλων, οι κλάσεις (τα πρώτα τέσσερα ψηφία) και οι πρώτες διακρίσεις έως το έκτο ψηφίο του Δασμολογίου. Οι περαιτέρω υποδιαιρέσεις στηρίζονται μόνο στο παράγωγο κοινοτικό δίκαιο.

12. Κατά τον χρόνο των ένδικων περιστατικών, η ΣΟ παρέθετε στο μέρος II (Πίνακας δασμών), τμήμα II (Προϊόντα του φυτικού βασιλείου), κεφάλαιο 10 (Δημητριακά), υπό την κλάση 1006, μεταξύ άλλων, τις ακόλουθες διακρίσεις:

«1006 Ρύζι:

1006 10 — Ρύζι με τον φλοιό του (ρύζι paddy):

[...]

1006 20 — Ρύζι αποφλοιωμένο (ρύζι cargo ή ρύζι brun):	— — — Άλλα:
[...]	[...]
— — Επεξεργασμένο με βραστό νερό (parboiled):	— — — — Σε κόκκους μακρούς:
[...]	[...]
— — Άλλα:	
[...]	1006 30 48 — — — — — Του οποίου ο λόγος μήκος/πλάτος είναι μεγαλύτερος ή ίσος του 3:
— — — Σε κόκκους μακρούς:	— — λευκασμένο ρύζι:
[...]	[...]
1006 20 98 — — — — Του οποίου ο λόγος μήκος/πλάτος είναι μεγαλύτερος ή ίσος του 3	1006 40 00 — ρύζι σε θραύσματα».
1006 30 — Μισολευκασμένο ή λευκασμένο ρύζι, έστω και γυαλισμένο ή στιλβωμένο:	13. Η συμπληρωματική σημείωση 1 του κεφαλαίου 10 της ΣΟ (στο εξής: συμπληρωματική σημείωση 1) δίνει, αποσπασματικώς εκτιθέμενους, τους ακόλουθους ορισμούς:
— — ρύζι μισολευκασμένο:	«1. Θεωρούνται ως:
[...]	[...]

δ) "ρύζι paddy", σύμφωνα με την έννοια των διακρίσεων 1006 10 [...], το ρύζι που διατηρεί το φλοιό του μετά το χτύπημα·

ε) "ρύζι αποφλοιωμένο", σύμφωνα με την έννοια της διάκρισης 1006 20, το ρύζι από το οποίο έχει αφαιρεθεί κάτι επί πλέον του φλοιού. Περιλαμβάνονται κυρίως σε αυτήν την ονομασία τα ρύζια που παρουσιάζονται στο εμπόριο με τις ονομασίες "ρύζι brun", "ρύζι cargo"[...]·

στ) "ρύζι μισολευκασμένο", σύμφωνα με την έννοια των διακρίσεων 1006 30 [...], το ρύζι από το οποίο έχουν αφαιρεθεί ο φλοιός, ένα μέρος από το φύτρο και το σύνολο ή μέρος από τα εξωτερικά αλλά όχι από τα εσωτερικά στρώματα του περικαρπίου·

ζ) "ρύζι λευκασμένο", σύμφωνα με την έννοια των διακρίσεων 1006 30 [...], το ρύζι από το οποίο έχουν αφαιρεθεί ο φλοιός, το σύνολο των εξωτερικών και εσωτερικών στρωμάτων του περικαρπίου, το σύνολο του φύτρου, στην περίπτωση του ρυζιού με κόκκους μακρούς [...]·

η) "θραύσματα", σύμφωνα με την έννοια της διάκρισης 1006 40, τα τεμάχια κόκκων που έχουν μήκος ίσο ή μικρότερο από τα τρία τέταρτα του μέσου μήκους ολόκληρου του κόκκου.»

2. Ο Κοινοτικός Τελωνειακός Κώδικας

14. Ο Κοινοτικός Τελωνειακός Κώδικας (στο εξής: ΚΤΚ) περιλαμβάνει το γενικό, μη δασμολογικό, τελωνειακό δίκαιο και ρυθμίζει τον τρόπο εισπράξεως των δασμών. Εκτός από γενικές και διαδικαστικές διατάξεις, περιέχει επίσης το δίκαιο που διέπει την τελωνειακή οφειλή. Το άρθρο 220, παράγραφος 2, στοιχείο β΄, του Κοινοτικού Τελωνειακού Κώδικα αποτελεί μέρος του δικαίου που διέπει την τελωνειακή οφειλή και από τις 19 Δεκεμβρίου 2000 ορίζει, αποσπασματικώς εκτιθέμενα, τα εξής[3]:

«Εκτός των περιπτώσεων που προβλέπονται στο άρθρο 217 παράγραφος 1 δεύτερο και τρίτο εδάφιο, δεν επιτρέπεται εκ των υστέρων βεβαίωση όταν [...]:

β) το νομίμως οφειλόμενο ποσό των δασμών δεν βεβαιώθηκε από λάθος των ίδιων των τελωνειακών αρχών, το οποίο λογικά δεν μπορούσε να ανακαλυφθεί από τον οφειλέτη, εφόσον ο τελευταίος ενήργησε με καλή πίστη και τήρησε όλες τις διατάξεις που προβλέπονται από την ισχύουσα νομοθεσία όσον αφορά την τελωνειακή διασάφηση.

3 — Βλ. τον κανονισμό (ΕΚ) 2700/2000 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 16ης Νοεμβρίου 2000, για τροποποίηση του κανονισμού (ΕΟΚ) 2913/92 του Συμβουλίου περί θεσπίσεως κοινοτικού τελωνειακού κώδικα (ΕΕ L 311, σ. 17).

Όταν το προτιμησιακό καθεστώς ενός εμπορεύματος θεσπίζεται βάσει συστήματος διοικητικής συνεργασίας με τη συμμετοχή των αρχών τρίτης χώρας, η χορήγηση πιστοποιητικού από τις εν λόγω αρχές, εφόσον αυτό αποδειχθεί ανακριβές, συνιστά σφάλμα το οποίο δεν όφειλε ευλόγως να έχει γίνει αντιληπτό κατά την έννοια του πρώτου εδαφίου.

Η έκδοση ανακριβούς πιστοποιητικού, ωστόσο, δεν συνιστά σφάλμα εάν το πιστοποιητικό βασίζεται σε ανακριβή έκθεση των γεγονότων εκ μέρους του εξαγωγέα, εκτός εάν, ιδίως, είναι προφανές ότι οι αρμόδιες για την έκδοσή του αρχές γνώριζαν ή θα έπρεπε να γνωρίζουν ότι τα εμπορεύματα δεν πληρούν τους απαιτούμενους όρους προκειμένου να επωφεληθούν προτιμησιακής μεταχείρισης.

Ο υπόχρεος μπορεί να επικαλεστεί την καλή του πίστη εφόσον μπορεί να αποδείξει ότι, κατά την περίοδο των συγκεκριμένων εμπορικών πράξεων, κατέβαλε κάθε επιμέλεια ώστε να εξακριβωθεί ότι τηρούνται όλες οι προϋποθέσεις για την προτιμησιακή μεταχείριση.

Ο υπόχρεος δεν μπορεί, ωστόσο, να επικαλεστεί την καλή του πίστη εάν η Επιτροπή έχει δημοσιεύσει στην *Επίσημη Εφημερίδα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων* ανακοίνωση στην οποία αναφέρεται ότι υπάρχουν βάσιμες αμφιβολίες όσον αφορά την ορθή εφαρμογή του προτιμησιακού καθεστώτος από τη δικαιούχο χώρα.»

III — Τα περιστατικά, η κύρια δίκη και τα προδικαστικά ερωτήματα

15. Στις 10 Αυγούστου 2001, η εκτελωνίστρια ASAD υπέβαλε διασάφηση για τη θέση σε ελεύθερη κυκλοφορία 1 134 500 kg ρυζιού. Στη διασάφηση περιέγραψε το ρύζι ως «μισολευκασμένο ρύζι σε μακρούς κόκκους των οποίων ο λόγος μήκους προς πλάτος είναι ίσος ή μεγαλύτερος του 3» και το κατέταξε στην κλάση 1006 30 48 00 του ΚΔ. Η ASAD δήλωσε ως χώρα καταγωγής των εμπορευμάτων την Αρούμπα και επικαλέστηκε ένα προτιμησιακό δασμό που ίσχυε για ρύζι καταγωγής Αρούμπα της κλάσεως 1006 30 48 00.

16. Προς απόδειξη της δηλωθείσας καταγωγής, η ASAD προσκόμισε τρία πιστοποιητικά διακινήσεως εμπορευμάτων EUR.1, δύο από τα οποία έφεραν θεώρηση των αρμοδίων αρχών της Αρούμπα. Ως χαρακτηρισμός εμπορευμάτων στα πιστοποιητικά EUR.1 αναφερόταν «cargo rice of ACP origin Guyana which had been processed in Aruba, in accordance with the provisions and annex II of the EEG Council's decision 1991 No. 91/482/EEG».

17. Μετά τη διασάφηση, οι αρμόδιες τελωνειακές αρχές έλαβαν δείγματα τα οποία εξετάσθηκαν στο εργαστήριο των τελωνείων ως προς τη φύση και τη σύνθεσή τους. Στις 17 Αυγούστου 2001, ο επιθεωρητής πληροφόρησε την ASAD ότι η εξακρίβωση της

διασαφήσεως αναστέλλεται εν αναμονή του αποτελέσματος της δειγματοληπτικής έρευνας. Σε αυτή την «ανακοίνωση αναστολής της εξακριβώσεως» είχε περιληφθεί εντολή πληρωμής μηδενικού ποσού.

18. Το αποτέλεσμα της αναλύσεως ενός πρώτου δείγματος ήταν ότι αυτό αποτελούνταν περίπου κατά τα 2/3 από αποφλοιωμένο ρύζι και περίπου κατά το 1/3 από μισολευκασμένο ρύζι. Το αποτέλεσμα της αναλύσεως ενός δεύτερου δείγματος ήταν ότι αυτό αποτελούνταν πάνω από το ήμισυ από αποφλοιωμένο ρύζι και κατά το υπόλοιπο μέρος από μισολευκασμένο ρύζι και ίχνη ρυζιού με τον φλοιό. Σε αμφότερες τις αναλύσεις χρησιμοποιήθηκε ένας οδηγός αναλύσεων που στηριζόταν στην επίμαχη συμπληρωματική σημείωση 1 και ο οποίος υπό την επιγραφή «Διάκριση, μέσω μικροσκοπίου, του αποφλοιωμένου, του μισολευκασμένου και του λευκασμένου ρυζιού», μεταξύ άλλων, δίνει τους εξής ορισμούς:

«Αποφλοιωμένο ρύζι: ρύζι από το οποίο έχει αφαιρεθεί μόνον ο φλοιός·

Λευκασμένο ρύζι: ρύζι από το οποίο έχουν αφαιρεθεί ο φλοιός, μέρος του περικαρπίου και τουλάχιστον μέρος του φύτρου.»

19. Βάσει αυτών των αποτελεσμάτων, το εργαστήριο των τελωνείων συνέστησε στον επιθεωρητή να κατατάξει και στις δύο περιπτώσεις το ρύζι στη διάκριση 1006 20 98 του ΚΔ («αποφλοιωμένο ρύζι»). Στις 27 Νοεμβρίου 2001, ο επιθεωρητής ακολούθησε τη σύσταση, κατέταξε το ρύζι σ' αυτήν τη δασμολογική διάκριση και απηύθυνε στην ASAD ένταλμα πληρωμής για ποσό δασμολογικής επιβαρύνσεως ύψους 541 394,80 ολλανδικών φιορινιών (NLG) (245 674,25 ευρώ).

20. Η ASAD εξακολουθούσε να έχει την άποψη ότι το ρύζι έπρεπε να υπαχθεί στη διάκριση 1006 30 48 του ΚΔ («μισολευκασμένο ρύζι»), τουλάχιστον δε ότι το άρθρο 220, παράγραφος 2, στοιχείο β', του ΚΤΚ δεν επιτρέπει το ένταλμα πληρωμής, άσκησε ανεπιτυχώς διοικητική ένσταση και, κατόπιν αυτού, προσφυγή κατά του εντάλματος πληρωμής.

21. Το αιτούν δικαστήριο λαμβάνει ως βάση ότι γενικώς ως προς το ρύζι έχει αφαιρεθεί τουλάχιστον ένα μέρος του περικαρπίου. Επομένως, εκτιμά ότι το ρύζι πρέπει να καταταγεί στη διάκριση 1006.30 του ΕΣ σύμφωνα με το ΕΣ και τις επεξηγηματικές σημειώσεις του ΠΟΤ. Οι εξετάσεις των δειγμάτων δεν κατέληξαν στο ίδιο αποτέλεσμα, διότι η συμπληρωματική σημείωση 1, στοιχείο στ', και ο στηριζόμενος σ' αυτήν οδηγός αναλύσεων απαιτούν επιπροσθέτως αφαίρεση μέρους του φύτρου. Ως εκ τούτου, το αιτούν δικαστήριο θεωρεί λόγω των διαφορετικών απαιτήσεων ότι πληρούνται μεν οι προϋποθέσεις της διακρίσεως 1006 30 του ΕΣ, όχι όμως αυτές της διακρίσεως 1006 30 48 της ΣΟ. Το πρόσθετο κριτήριο έχει ως αποτέλεσμα ένα «ρήγμα στις διακρίσεις».

22. Η Κοινότητα ανέλαβε εντούτοις με τη σύναψη της Συμβάσεως ΕΣ την υποχρέωση να μη μεταβάλει το περιεχόμενο των διακρίσεων του ΕΣ. Δεδομένου, επομένως, ότι η συμπληρωματική σημείωση βρίσκεται σε σύγκρουση προς το ΕΣ, το κύρος της είναι αμφίβολο λόγω των διεθνών υποχρεώσεων της Κοινότητας.

23. Στην περίπτωση κατά την οποία η συμπληρωματική σημείωση 1 είναι έγκυρη, το αιτούν δικαστήριο διερωτάται αν η ASAD μπορεί ευλόγως να θεωρεί ότι έχει τη δυνατότητα να προβάλει αξίωση για τον προτιμησιακό δασμό για το μισολευκασμένο ρύζι καταγωγής Αρούμπα. Συγκεκριμένα, κατά το αιτούν δικαστήριο, η ASAD μπορούσε μεν να αμφιβάλλει για το κύρος της συμπληρωματικής σημειώσεως 1 λόγω της υπεροχής του ΕΣ, πλην όμως εξαρτάται από την επιβαλλόμενη επιμέλεια το αν η ASAD έλαβε επαρκώς μέτρα για να εξασφαλίσει υπέρ αυτής τις προϋποθέσεις προτιμησιακής μεταχειρίσεως, ώστε η κατά την έννοια του άρθρου 220, παράγραφος 2, στοιχείο β΄, του ΚΤΚ καλή πίστη να μην επιτρέπει το ένταλμα πληρωμής.

24. Κατά συνέπεια, το Gerechtshof Amsterdam ανέστειλε τη διαδικασία με διάταξη της 28ης Ιουνίου 2004, η οποία περιήλθε στο Δικαστήριο στις 22 Ιουλίου 2004, και ζητεί από το Δικαστήριο να εκδώσει προδικαστική απόφαση επί των ακόλουθων ερωτημάτων:

«1) Είναι η συμπληρωματική σημείωση (ΕΚ) 1 του κεφαλαίου 10 του Κοινού Δασμολογίου, όπως έχει υπό τον κανονισμό (ΕΟΚ) 2658/87 του Συμβουλίου, της 23ης Ιουλίου 1987, για τη δασμολογική και στατιστική ονοματολογία και το κοινό δασμολόγιο, ισχυρή κατά το μέρος που για το μισολευκασμένο ρύζι τάσσει άλλες απαιτήσεις από εκείνες που οι επεξηγηματικές σημειώσεις του Συμβουλίου Τελωνειακής Συνεργασίας τάσσουν για την κλάση 1006 του Εναρμονισμένου Συστήματος;

2) Αν στο πρώτο ερώτημα δοθεί καταφατική απάντηση, δύναται βάσει του άρθρου 220, παράγραφος 2, αρχή και στοιχείο β΄, τέταρτο εδάφιο, του Κοινοτικού Τελωνειακού Κώδικα να γίνει επίκληση της καλής πίστεως της προσφεύγουσας στην περίπτωση που η προσφεύγουσα γνώριζε ή έπρεπε να γνωρίζει τη συμπληρωματική σημείωση (ΕΚ) 1, αρχή και στοιχείο στ΄, του κεφαλαίου 10 της Συνδυασμένης Ονοματολογίας, αλλά δεν γνώριζε, ή τουλάχιστον μπορούσε να αμφιβάλλει ότι, λαμβανομένου υπόψη του διαφορετικού ορισμού που παραθέτουν οι σχετικές με την κλάση 1006 του Εναρμονισμένου Συστήματος επεξηγηματικές σημειώσεις του Συμβουλίου Τελωνειακής Συνεργασίας, η συμπληρωματική αυτή σημείωση είναι ισχυρή;»

25. Κατά τη διαδικασία ενώπιον του Δικαστηρίου, η ASAD, ο επιθεωρητής, η Επιτροπή και η Κυβέρνηση των Κάτω Χωρών κατέθεσαν γραπτές παρατηρήσεις.

IV — Νομική Εκτίμηση

Α — *Επί του πρώτου ερωτήματος: επί του κύρους της συμπληρωματικής σημειώσεως 1*

26. Με το πρώτο ερώτημα, το αιτούν δικαστήριο ερωτά κατ' ουσίαν αν η συμπληρωματική σημείωση 1 στερείται κύρους, διότι δεν συμβιβάζεται προς το ΕΣ.

27. Η Κοινότητα είναι συμβαλλόμενο μέρος στη Διεθνή Σύμβαση για το Εναρμονισμένο Σύστημα. Επομένως, δεσμεύεται από τις διατάξεις της. Σύμφωνα με το άρθρο 300, παράγραφος 7, ΕΚ, οι υποχρεώσεις διεθνούς δικαίου που αναλαμβάνει η Κοινότητα έχουν ισχύ «ενδιάμεσης βαθμίδας», κατώτερης επομένως από εκείνη του πρωτογενούς δικαίου, ανώτερης όμως από εκείνη του παράγωγου κοινοτικού δικαίου. Το παράγωγο δίκαιο πρέπει επομένως να ερμηνεύεται σύμφωνα με τους κανόνες του Εναρμονισμένου Συστήματος. Η Συνδυασμένη Ονοματολογία στηρίζεται σε κανονισμό και επομένως εντάσσεται στο παράγωγο κοινοτικό δίκαιο.

28. Στις υποχρεώσεις που απορρέουν από τη Σύμβαση ΕΣ περιλαμβάνεται κατά το άρθρο 3, παράγραφος 1, στοιχείο α΄, αυτής η υποχρέωση της Κοινότητας να χρησιμοποιεί όλες τις κλάσεις και διακρίσεις του εναρμονισμένου συστήματος χωρίς να μεταβάλλει το περιεχόμενό τους [4]. Επομένως, η Κοινότητα υποχρεώθηκε κατά το διεθνές δίκαιο να μην καταρτίζει οδηγούς για την κατάταξη εμπορευμάτων, η οποία επιφέρει εντός της ΣΟ την κατάταξη σε άλλη από τη σχετική του ΕΣ διάκριση.

29. Το ζήτημα εδώ είναι αν η συμπληρωματική σημείωση 1 έχει ως συνέπεια ότι ρύζι από το οποίο δεν έχει αφαιρεθεί μόνον ο φλοιός πρέπει να καταταγεί στη διάκριση 1006 20 της ΣΟ, μολονότι κατά το ΕΣ θα έπρεπε να καταταγεί στη διάκριση 1006.30 του ΕΣ. Αν πράγματι η συμπληρωματική σημείωση 1 έχει ως συνέπεια ένα «ρήγμα στις διακρίσεις», τότε οι αμφιβολίες του αιτούντος δικαστηρίου για το κύρος της θα ήταν δικαιολογημένες.

1) Η κατάταξη του ρυζιού κατά το ΕΣ

30. Το ΕΣ δεν παρέχει, το ίδιο, δυνατότητα ορισμού των διακρίσεων του 1006.10 έως 1006.40. Από τον χαρακτηρισμό και την οικονομία των διακρίσεων μπορεί εντούτοις να συναχθεί ότι η διάκριση 1006.10 του ΕΣ θα πρέπει να περιλαμβάνει μη επεξεργασμένο ρύζι με τον φλοιό του, η διάκριση 1006.20 του ΕΣ αποφλοιωμένο ρύζι στο οποίο έχει αφαιρεθεί μόνον ο φλοιός, η διάκριση 1006.30 του ΕΣ κάθε ρύζι που έχει υποστεί περαιτέρω επεξεργασία και η διάκριση 1006.40 του ΕΣ θραυσμένο ρύζι που προκύπτει κατά την επεξεργασία του ρυζιού [5].

4 — Βλ. το σημείο 6 αυτών των προτάσεων.

5 — Βλ. τα σημεία 7 και 8 αυτών των προτάσεων.

31. Από το γράμμα ιδίως της διακρίσεως 1006.20 του ΕΣ, στην αγγλική απόδοση της οποίας ο χαρακτηρισμός αναφέρεται με τις λέξεις «brown rice» (ρύζι brun) και στο γαλλικό κείμενο ομοίως με τις λέξεις «riz brun» (ρύζι brun) και «riz cargo» (ρύζι cargo), μπορεί να συναχθεί ότι στη διάκριση αυτή μπορεί να κατατάσσεται μόνο το ρύζι από το οποίο έχει αφαιρεθεί μόνον ο φλοιός και το οποίο εξακολουθεί να έχει πλήρως το περικάρπιό του. Πράγματι, αφενός μεν, το ρύζι, σε διαφορετική περίπτωση, δεν θα ήταν πλέον brun, αφετέρου δε, αυτό αντιστοιχεί τόσο προς τη γενική αντίληψη όσο και προς τις καθιερωμένες εμπορικές συνήθειες, όπως, μεταξύ άλλων, προτείνει η Επιτροπή.

32. Το ότι η διάκριση 1006.30 του ΕΣ θα πρέπει να περιλαμβάνει κάθε ρύζι που υφίσταται περαιτέρω επεξεργασία, το οποίο δεν είναι ρύζι σε θραύσματα κατά τη διάκριση 1006.40 του ΕΣ, συνάγεται από την απαρίθμηση τόσο μισολευκασμένου όσο και λευκασμένου ρυζιού, καθώς και από το ότι δεν έχουν σημασία για την κατάταξη άλλα στάδια επεξεργασίας — όπως το γυάλισμα ή το στίλβωμα.

33. Επομένως, το γράμμα και η οικονομία των διακρίσεων του ΕΣ συνηγορούν υπέρ του ότι το ρύζι πρέπει να υπάγεται στη διάκριση 1006.30 του ΕΣ από τη στιγμή κατά την οποία έχει αφαιρεθεί κάτι επί πλέον του εξωτερικού φλοιού. Κατά συνέπεια, ακόμη και η εν μέρει αφαίρεση του περικαρπίου συνεπάγεται κατάταξη στη διάκριση 1006.30 του ΕΣ.

34. Η ερμηνεία αυτή επιβεβαιώνεται από τις επεξηγηματικές σημειώσεις του ΠΟΤ [6]. Πράγματι, κατ' αυτές, η διάκριση 1006.20 του ΕΣ περιλαμβάνει ρύζι του οποίου ο φλοιός έχει αφαιρεθεί, αλλά εξακολουθεί να περιβάλλεται από το περικάρπιό του (στην αγγλική απόδοση: «still enclosed in the pericarp») ή, ακριβέστερα, διατηρεί ακόμη το περικάρπιό του (στη γαλλική απόδοση: «conserve encore sa pellicule propre»). Περαιτέρω, το μισολευκασμένο ρύζι ορίζεται εκεί ως ολόκληροι κόκκοι ρυζιού από τους οποίους έχει γίνει μερική αφαίρεση του περικαρπίου. Αυτό αντιστοιχεί πλήρως προς το αποτέλεσμα της ανωτέρω ερμηνείας.

35. Κατά πάγια νομολογία του Δικαστηρίου, οι επεξηγηματικές σημειώσεις του ΠΟΤ συμβάλλουν σημαντικά στην ερμηνεία του περιεχομένου των διαφόρων δασμολογικών κλάσεων, χωρίς, πάντως, να έχουν υποχρεωτική νομική ισχύ [7].

2) Η κατάταξη του ρυζιού κατά τη ΣΟ

36. Οι διακρίσεις 1006 10, 1006 20, 1006 30 και 1006 40 της ΣΟ έχουν την ίδια διατύπωση και την ίδια οικονομία με τις διακρίσεις του ΕΣ. Επομένως, πρέπει να γίνει

6 — Βλ. συναφώς τα σημεία 9 και 10 αυτών των προτάσεων.

7 — Βλ., απλώς, τις αποφάσεις της 10ης Δεκεμβρίου 1998, C-328/97, Glob-Sped AG (Συλλογή 1998, σ. I-8357, σκέψη 26), και της 6ης Νοεμβρίου 1997, C-201/96, LTM (Συλλογή 1997, σ. I-6147, σκέψη 17).

δεκτό ότι η κατάταξη του ρυζιού βάσει του γράμματος και της οικονομίας των δασμολογικών διακρίσεων της ΣΟ ταυτίζεται προς την κατάταξη βάσει του ΕΣ.

37. Παράλληλα, πάντως, η συμπληρωματική σημείωση 1 της ΣΟ παρέχει διευκρινιστικούς ορισμούς για το ρύζι που βρίσκεται στα διαφορετικά στάδια επεξεργασίας.

38. Οι ορισμοί για το ρύζι με τον φλοιό του και για το αποφλοιωμένο ρύζι στα στοιχεία δ΄ και ε΄ της συμπληρωματικής σημειώσεως 1 είναι πανομοιότυποι προς αυτούς του ΠΟΤ και προς την ερμηνεία των διακρίσεων του ΕΣ. Ως προς τη διάκριση ιδίως 1006 20 «Ρύζι αποφλοιωμένο» ορίζεται ως ρύζι το ρύζι από το οποίο έχει αφαιρεθεί *μόνον* ο φλοιός. Επομένως, ρύζι που έχει υποστεί περαιτέρω επεξεργασία, από το οποίο π.χ. έχει αφαιρεθεί και μέρος του περικαρπίου, δεν μπορεί πλέον κατά το στοιχείο ε΄ της συμπληρωματικής σημειώσεως 1 να καταταγεί στη διάκριση 1006 20.

39. Αντιθέτως, οι ορισμοί στα στοιχεία στ΄ και ζ΄ της συμπληρωματικής σημειώσεως 1 φαίνεται να έχουν διαφορές έναντι των κανόνων του ΕΣ και των επεξηγηματικών σημειώσεων του ΠΟΤ. Για το μισολευκασμένο ρύζι, το στοιχείο στ΄ φαίνεται, εκτός της αφαιρέσεως του φλοιού και μέρους του επικαρπίου, να απαιτεί και την εν μέρει αφαίρεση του φύτρου, οπότε να θέτει ένα πρόσθετο κριτήριο.

40. Μια τέτοια ερμηνεία θα αντέφασκε εντούτοις προς την οικονομία των δασμολογικών διακρίσεων και προς το στοιχείο ε΄ της σημειώσεως. Συγκεκριμένα, ρύζι, από το οποίο έχει μεν αφαιρεθεί εν μέρει το περικάρπιο, δεν έχει όμως θιγεί το φύτρο, δεν θα μπορούσε πλέον να καταταγεί. Πράγματι, θα είχε αφαιρεθεί κάτι επί πλέον του φλοιού, οπότε το ρύζι δεν θα μπορούσε πλέον να θεωρείται αποφλοιωμένο. Εντούτοις, δεν θα είχε υπάρξει επαρκής αφαίρεση για την κατάταξή του ως μισολευκασμένου ρυζιού.

41. Οι νομικές διατάξεις, πάντως, πρέπει να ερμηνεύονται κατά το δυνατόν έτσι ώστε να αποφεύγονται αντιφάσεις και να μην έρχονται σε σύγκρουση προς υπέρτερο κανόνα δικαίου. Επομένως, είναι προκριτέα μια άλλη ερμηνεία που αποφεύγει αντιφάσεις και συγκρούσεις.

42. Συγκεκριμένα, η μνεία του φύτρου στο στοιχείο στ΄ της συμπληρωματικής σημειώσεως 1 μπορεί να χρησιμεύσει και για την οριοθέτηση ως προς το «λευκασμένο ρύζι». Καθίσταται τότε σαφές ότι η αφαίρεση μέρους του φύτρου δεν εμποδίζει την κατάταξη του ρυζιού ως μισολευκασμένου. Πράγματι, από το στοιχείο ζ΄ της συμπληρωματικής σημειώσεως 1 μπορεί παράλληλα να συναχθεί ότι στην περίπτωση λευκασμένου ρυζιού το περικάρπιο πρέπει να έχει αφαιρεθεί πλήρως.

43. Αν η αναφορά στο φύτρο ερμηνεύεται ως κριτήριο για τη διευκρίνιση της οριοθε-

τήσεως μεταξύ μισολευκασμένου ρυζιού και λευκασμένου ρυζιού, δεν υφίσταται απειλή κινδύνου ενός ρήγματος στις διακρίσεις, δεδομένου ότι και τα δύο είδη ρυζιού υπάγονται στην ίδια διάκριση 1006 30. Συγχρόνως αποφεύγονται ενδεχόμενα κενά κατατάξεως και διαφυλάσσεται η οικονομία των διακρίσεων και των σημειώσεων.

44. Επομένως, η συμπληρωματική σημείωση 1, στοιχείο στ΄, έχει την έννοια ότι η μνεία της αφαιρέσεως μέρους του φύτρου δεν θέτει κανένα περαιτέρω όρο για την κατάταξη του ρυζιού, οριοθετώντας το ως «μισολευκασμένο» έναντι του «αποφλοιωμένου», αλλά διευκρινίζει απλώς ότι η αφαίρεση μέρους του φύτρου δεν συνεπάγεται πράγματι την κατάταξή του ως «λευκασμένου».

3) Συμπέρασμα

45. Τόσο κατά τη ΣΟ όσο και κατά το ΕΣ, ρύζι, από το οποίο έχει αφαιρεθεί κάτι επί πλέον του φλοιού, πρέπει να κατατάσσεται στη διάκριση 1006 30. Η συμπληρωματική σημείωση 1 δεν θέτει κανέναν άλλον όρο για την κατάταξη απ' ό,τι το ΕΣ και δεν δημιουργεί κανένα «ρήγμα στις διακρίσεις». Επομένως, δεν υφίσταται καμία αμφιβολία για το κύρος της συμπληρωματικής σημειώσεως.

Β — *Επί του δευτέρου ερωτήματος: επί των προϋποθέσεων της καλής πίστεως κατά το άρθρο 220, παράγραφος 2, στοιχείο β΄, τέταρτο εδάφιο, του Τελωνειακού Κώδικα*

46. Το αιτούν δικαστήριο υποβάλλει το δεύτερο ερώτημά του για την περίπτωση της εγκυρότητας της συμπληρωματικής σημειώσεως 1. Η προϋπόθεση αυτή πληρούται. Πάντως, το αιτούν δικαστήριο θεώρησε κατά τη διατύπωση αυτής της προϋποθέσεως ότι η συμπληρωματική σημείωση 1 συνεπάγεται για το ρύζι όπως αυτό της κύριας δίκης κατάταξη στη διάκριση 1006 20 98 και, επομένως, βρίσκεται σε σύγκρουση όχι μόνον προς το ΕΣ, αλλά και προς το επίδικο στην κύρια δίκη ένταλμα πληρωμής προς την ASAD. Πράγματι, μόνον σ' αυτή την περίπτωση εξακολουθεί να υφίσταται το ερώτημα αν η ASAD μπορεί να επικαλεσθεί την καλή της πίστη κατά το άρθρο 220, παράγραφος 2, στοιχείο β΄, τέταρτο εδάφιο, του Τελωνειακού Κώδικα, προκειμένου να αποκρούσει την πληρωμή. Σύμφωνα όμως με τις ανωτέρω διαπιστώσεις, αυτό δεν συμβαίνει. Επομένως, παρέλκει η απάντηση στο δεύτερο προδικαστικό ερώτημα.

V — Πρόταση

47. Βάσει των ανωτέρω σκέψεων, προτείνω στο Δικαστήριο να απαντήσει στο προδικαστικό ερώτημα του Gerechtshof Amsterdam ως εξής:

«Από την εξέταση του υποβληθέντος ερωτήματος δεν προέκυψε κανένα στοιχείο που θα μπορούσε να επηρεάσει το κύρος της συμπληρωματικής σημειώσεως 1 του κεφαλαίου 10 της Συνδυασμένης Ονοματολογίας, ως έχει βάσει του κανονισμού (ΕΟΚ) 2658/87 του Συμβουλίου, της 23ης Ιουλίου 1987, για τη δασμολογική και στατιστική ονοματολογία και το κοινό δασμολόγιο. Δεν θέτει κανέναν περαιτέρω όρο ως προς την έννοια «ρύζι μισολευκασμένο» απ' ό,τι το Εναρμονισμένο Σύστημα και οι επεξηγηματικές σημειώσεις του Παγκόσμιου Οργανισμού Τελωνείων.»